



40 HADİS



SAMSUN
İL MUFTULUĞU

عَبْدُ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَخْبَرَهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: " الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلَمُهُ، وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللَّهُ فِي حَاجَتِهِ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرْبَاتِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ " .

1. Abdulah b. Ömer *radiyallahu anh'dan* rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “Müslüman, Müslüman'ın kardeşidir. Ona zulmetmez, haksızlık yapmaz, onu düşmana teslim etmez. Müslüman kardeşinin ihtiyacını gideren kimsenin Allah da ihtiyacını giderir. Kim bir Müslüman'dan bir sıkıntıyı giderirse, Allah Teâlâ o kimsenin kıyamet günündeki sıkıntılarında birini giderir. Kim bir Müslüman'ın ayıp ve kusurunu örterse, Allah Teâlâ da o kimsenin ayıp ve kusurunu örter.” (Buhârî, Mezâlim 3; Müslim, Birr 58)

عَنِ الثُّعْمَانَ بْنِ بَشِيرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " تَرَى الْمُؤْمِنِينَ فِي تَرَاحِمِهِمْ وَتَعَاطِفِهِمْ، مَثَلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى " .

2. Numân b. Beşir *radiyallahu anh'den* rivayet edildiğine göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “Müminler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir uzvu hasta olduğu zaman, diğer uzuvların da kendisine uykusuzluk ve ateşler içinde sahip çıktığı vücut gibidir.” (Buhârî, Edeb 27; Müslim, Birr 66)

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: " لَا تَبَاغَضُوا وَلَا تَحَاسَدُوا وَلَا تَدَابَرُوا وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا، وَلَا يَجُلُ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ."

3. Enes b. Mâlik *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Birbirinize kin tutmayınız, hased etmeyiniz, sırt dönmeyiniz ve ilginizi kesmeyiniz. Ey Allah'ın kulları, kardeş olunuz. Bir müslümanın, din kardeşine üç günden fazla küs durması helâl değildir." (Buhârî, Edeb 57, 58, 62; Müslim, Birr 23, 24, 28, 30-32.)

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: " إِمَّا مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالْجَلِيسِ السَّوِّءِ، كَحَامِلِ الْمِسْكِ وَنَافِخِ الْكَبِيرِ، فَحَامِلُ الْمِسْكِ إِمَّا أَنْ يُخْدِيكَ، وَإِمَّا أَنْ تَبْتَاعَ مِنْهُ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا طَيِّبَةً، وَنَافِخِ الْكَبِيرِ، إِمَّا أَنْ يُحْرِقَ ثِيَابَكَ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ رِيحًا خَبِيثَةً ."

4. Ebû Mûsâ el-Eş'arî *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "İyi ve kötü arkadaşın hali, güzel koku satanla körükçünün haline benzer: Misk satan, ya sana güzel kokusundan bir miktar meccanen verir ya sen satın alırsın, ya da (hiç değilse onunla beraber olduğun sürece) güzel koku koklamış olursun. Körükçü ise, ya elbiseni yakar ya da (en azından) körüğün kötü kokusundan rahatsız olursun." (Buhârî, Zebâih 31, Büyü' 38; Müslim, Birr 146)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوْلَا أَدْلُكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ، أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ ."

5. Ebû Hüreyre *radiyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Siz, iman etmedikçe cennete giremezsiniz; birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olamazsınız. Yaptığınız zaman birbirinize olan sevginizi pekiştirecek bir şey söyleyeyim mi? Aranızda selâmı yayınız." (Müslim, İmân 93)

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: " إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدْقًا، وَإِنَّ الْكُذْبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكُذِبُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا ."

6. Abdullah b. Mes'ud *radiyallahu anh*'den rivâyet edildiğine göre Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Şüphesiz sözde ve işte doğruluk iyiliğe, iyilik ise cennete götürür. İnsan daima doğru söz söylerse nihayet Allah katında sıddik (dosdoğru) diye yazılır. Yalancılık, günaha, günah ise cehenneme götürür. İnsan yalancılığı meslek edinince Allah katında kezzâb (çok yalancı) diye yazılır." (Buhâri, Edeb 69)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: " أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا خَالِصًا، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خَصَلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خَصَلَةٌ مِنَ التِّفَاقِ حَتَّى يَدْعَهَا إِذَا أُؤْتِمِنَ خَانَ، وَإِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ، وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ."

7. Abdullah b. Amr b. el-Âs *radiyallahu anh'den* rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Dört huy vardır ki, bunlar kimde bulunursa, o adam tam münafık olur. Bir kimsede bu huylardan biri bulunursa, o huydan vazgeçinceye kadar onda münafığın özelliklerinden biri var demektir. O dört huy (sahibi): "Kendisine bir şey emanet edilince hiyânet eder. Konuşunca yalan söyler. Bir antlaşma yapınca sözünde durmaz. Düşmanlık yapınca da aşırısı gider." (Buhârî, İmân 24; Müslim, İmân 106)

عَنْ أَنَسِ بْنِ رَضِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: " ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ مِنْ حَلَاوَةِ الْإِيمَانِ، أَنْ يَكُونَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، وَأَنْ يُحِبَّ الْمَرْءَ لَا يُحِبُّهُ إِلَّا لِلَّهِ، وَأَنْ يَكْرَهُ أَنْ يَعُودَ فِي الْكُفْرِ بَعْدَ أَنْ أَنْقَذَهُ اللَّهُ مِنْهُ، كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُقَذَفَ فِي النَّارِ."

8. Enes b. Mâlik *radiyallahu anh'den* rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Üç özellik vardır ki, bunlar kimde bulunursa o, imanın tadını alır: Allah ve Resûlünü, (bu ikisinden başka) herkesten fazla sevmek. Sevdiğini Allah için sevmek. Allah kendisini küfür bataklığından kurtardıktan sonra tekrar küfre dönmeyi, ateşe atılmak kadar tehlikeli görmek." (Buhârî, İmân 9, 14, Edeb 42; Müslim, İmân 67)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: " سَبْعَةٌ يُطَلِّهُمُ اللَّهُ تَعَالَى فِي ظِلِّهِ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ، إِمَامٌ عَدْلٌ وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ اللَّهِ، وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُعَلَّقٌ فِي الْمَسَاجِدِ، وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللَّهِ اجْتَمَعَا عَلَيْهِ وَتَفَرَّقَا عَلَيْهِ، وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ، فَقَالَ: إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ، وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَأَخْفَاهَا حَتَّى لَا تَعْلَمَ شِمَالُهُ مَا تُنْفِقُ يَمِينُهُ، وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهَ خَالِيًا فَفَاصَتْ عَيْنَاهُ".

9. Ebû Hureyre *radiyallahu anh'den* rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Allah Teâlâ yedi sınıf insanı kendi gölgesinden başka gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde, gölgesinde barındıracaktır. Bunlar: Adaletli devlet reisi; Rabbine ibadet ederek yetişen genç; gönlü mescidlere bağlı kimse; birbirlerini Allah rızası için seven ve buluşmaları da ayrılmaları da bu sevgiye dayalı olan iki şahıs; itibarlı ve güzel bir kadın kendisiyle beraber olmak isteyince 'Ben Allah'tan korkarım' diyerek buna yanaşmayan erkek; sağ elinin verdiğini sol eli bilmeyecek kadar gizli sadaka veren kişi; tenhâda Allah'ı anıp gözleri yaşla dolan kişidir." (Buhârî, Ezân 36, Hudûd 19; Müslim, Zekât 91)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: " إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ، صَدَقَةٌ جَارِيَةٌ، وَعِلْمٌ يُنْتَفَعُ بِهِ، وَوَلَدٌ صَالِحٌ يَدْعُو لَهُ ".

10. Ebû Hureyre *radiyallahu anh'den* rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "İnsan öldüğü zaman ameli kesilir. Ancak üç şey müstesnadır: sadakayı cariyeye, faydalı ilim ve dua eden salih evlat." (Müslim, Vasiyye, 3)

عَنْ أَبِي بَرزَةَ الْأَسْلَمِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " لَا تَرُؤُلُ قَدَمًا عَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ عُمُرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ، وَعَنْ عِلْمِهِ فِيمَا فَعَلَ، وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَا أَنْفَقَهُ، وَعَنْ جِسْمِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ " .

11. Ebû Berze el-Eslemî *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Hiçbir kul, kıyamet gününde, ömrünü nerede tükettiğinden, ilmiyle ne gibi işler yaptığından, malını nereden kazanıp nerede harcadığından, vücudunu nerede yıprattığından sorulmadıkça bulunduğu yerden kıpırdayamaz." (Tirmizî, Kıyamet 1)

عَنْ شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: " الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ، وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا وَتَمَتَّى عَلَى اللَّهِ الْأَمَانِيَّ " .

12. Şeddâd b. Evs *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Akıllı kişi, nefesine hâkim olan ve ölümden sonrası için çalışan kişidir. Akılsız kişi ise, nefesine ve aşırı arzularına kapılmış, (Allah beni affeder) temennisiyle yaşayan kişidir." (Tirmizî, Kıyâmet 25; İbni Mace, Zühd 31)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: رَغِمَ أَنْفُ، ثُمَّ رَغِمَ أَنْفُ، ثُمَّ رَغِمَ أَنْفُ، قِيلَ: مَنْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟، قَالَ: " مَنْ أَدْرَكَ أَبَوَيْهِ عِنْدَ الْكِبَرِ أَحَدَهُمَا أَوْ كِلَيْهِمَا فَلَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ " .

13. Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre, Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Anne ve babasına veya onlardan sadece birine yaşlılık günlerinde yetişip, (onların rızasını alarak) cennete giremeyen kimse perişan olsun, perişan olsun, perişan olsun" (Müslim, Birr 9, 10)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ " مَا مِنْ رَجُلٍ يَسْلُكُ طَرِيقًا يَطْلُبُ فِيهِ
عِلْمًا إِلَّا سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقَ الْجَنَّةِ، وَمَنْ أَبْطَأَ بِهِ عَمَلُهُ لَمْ يُسْرِعْ بِهِ نَسَبُهُ " .

14. Ebû Hureyre *radıyallahu anh'dan* rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "İlim tahsil etmek için yola çıkan kimseye bu sebeple Allah cennetin yolunu kolaylaştırır. Ameli, kendisinin (cennete erişmesini) geciktiren bir kimseyi nesebi (cennete girmekte) çabuklaştıramaz." (Ebû Dâvud, İlim, 1)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: " وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ
يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ، وَعَشِيَتْهُمْ
الرَّحْمَةُ، وَحَفَّتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ " .

15. Ebû Hüreyre *radıyallahu anh'den* rivayet edildiğine göre, Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Bir topluluk Allah'ın evlerinden bir evde toplanır, Allah'ın kitabını okur ve aralarında müzakere ederse, o topluluktaki insanların üzerlerine sükunet ve huzur iner, onları rahmet kaplar ve melekler etraflarını kuşatır. Allah Teâlâ da o kimseleri kendi nezdinde bulunanların arasında anar." (Müslim, Zikr 38)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: " إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبِضُ الْعِلْمَ انْتِزَاعًا يَنْتَزِعُهُ مِنَ النَّاسِ، وَلَكِنْ يَقْبِضُ الْعِلْمَ بِقَبْضِ الْعُلَمَاءِ، حَتَّى إِذَا لَمْ يُبْقِ عَالِمًا اتَّخَذَ النَّاسُ رُءُوسًا جُهَالًا، فَسُئِلُوا فَأَفْتَوْا بِغَيْرِ عِلْمٍ فَضَلُّوا وَأَضَلُّوا ".

16. Abdullah b. Amr b. el-Âs *radiyallahu anh* Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i şöyle derken duydum, dedi: "Allah Teâlâ ilmi insanların hafızalarından silip unutturmak suretiyle değil, fakat âlimleri (öldürüp) ortadan kaldırmak suretiyle alır. Neticede ortada hiçbir âlim bırakmayınca, insanlar bir kısım cahilleri kendilerine lider edinirler. Onlara birtakım meseleler sorulur; onlar da bilmedikleri halde fetva verirler. Böylece hem kendileri sapıklığa düşer, hem de insanları saptırırlar." (Buhârî, İlim 34; Müslim, İlim 13)

وَعَنْ أَبِي حَمْرَةَ أَنَسِ بْنِ مَالِكِ الْأَنْصَارِيِّ خَادِمِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " اللَّهُ أَفْرَحُ بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ سَقَطَ عَلَيَّ بَعِيرُهُ وَقَدْ أَضَلَّهُ فِي أَرْضٍ فَلَاةٍ ".

17. Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hizmetkârı olan Ebû Hamza Enes b. Mâlik el-Ensârî *radiyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Kulunun tövbe etmesinden dolayı Allah Teâlâ'nın duyduğu memnuniyet, sizden birinin ıssız çölde kaybettiği devesini bulduğu zamanki sevincinden çok daha fazladır." (Buhârî, Daavât 4; Müslim, Tevbe 1, 7, 8)

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "عَيْنَانِ لَا تَمْسُهُمَا النَّارُ:
عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ حَشْيَةِ اللَّهِ، وَعَيْنٌ بَاتَتْ تَحْرُسُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ."

18. İbn Abbas *radıyallahu anh*'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle derken duydum dedi: "İki göz vardır ki, cehennem ateşi onlara dokunmaz: (Bunlar) Allah korkusundan ağlayan göz ile gecesini Allah yolunda nöbet tutarak geçiren göz." (Tirmizî, Fedâilü'l-Cihâd, 12)

عن النعمان بن بشير يقول سمعت رسول الله ﷺ يقول: إِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً
إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ
الْقَلْبُ."

19. Nu'mân b. Beşîr *radıyallahu anh*'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle derken duydum dedi: "İnsanda öyle bir organ vardır ki, o sağlıklı ise bütün vücut sağlıklı olur; eğer o bozulursa bütün vücut bozulur. Dikkat edin! O, kalptir." (Buhârî, İmân, 39)

عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا
يَرْحَمُ النَّاسَ."

20. Cerîr b. Abdullah *radıyallahu anh*'den rivâyet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "İnsanlara merhamet göstermeyen kimseye Allah da merhamet etmez." (Buhârî, Edeb 18, Tevhîd 2; Müslim, Fezâil 66. Ayrıca bk. Tirmizî, Birr 16, Zühd 48)

عَنْ عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: يَا عَائِشَةُ: " إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرَّفِيقَ، وَيُعْطِي عَلَى الرَّفِيقِ مَا لَا يُعْطِي عَلَى الْعُنْفِ، وَمَا لَا يُعْطِي عَلَى مَا سِوَاهُ "

21. Resûlullah'ın eşi Âişe *radıyallahu anha*'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Yüce Allah merhametli ve şefkatlidir. (İnsanların birbirlerine) şefkat ve nezaket ile muamele etmesinden memnun olur. Şiddet gösteren, zorluk çıkaran ve şefkatli davranmayanlara vermediği nimetlerini şefkatli ve nezaket sahibi kişilere verir." (Müslim, Birr 77)

عن أبي الدرداء رضي الله عنه: أن النبي ﷺ قال: " ما من شيءٍ أُنْقِلَ في مِيزَانِ الْمُؤْمِنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ، وَإِنَّ اللَّهَ يُعْضُ الْفَاحِشَ الْبَدِيَّ "

22. Ebü'd-Derdâ *radıyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Kıyamet gününde inanan insanın (amel) terazisinde güzel ahlaktan daha ağır bir şey bulunmaz. Allah Teâlâ çirkin hareketler yapan, çirkin sözler söyleyen kimseden hoşlanmaz" (Tirmizî, Birr 61)

عَنِ النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ الْأَنْصَارِيِّ، قَالَ: " سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَنِ الْبِرِّ وَالْإِثْمِ؟ فَقَالَ: الْبِرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ، وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي نَفْسِكَ، وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلَعَ عَلَيْهِ النَّاسُ "

23. Nevvâs b. Sem'an el-Ensâri *radıyallahu anh* şöyle dedi: Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e iyilik ve günahın ne olduğunu sordum. Buyurdu ki: "İyilik güzel ahlaktır. Günah ise içini kemiren ve başkalarının bilmesini istemediğin şeydir." (Müslim, Birr 14, 15; Tirmizî, Zühd 52)

عَنْ عِيَّاضِ بْنِ حِمَارٍ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ فِي حُطْبَتِهِ: " إِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَيَّ أَنْ تَوَاضَعُوا حَتَّى لَا يَفْخَرَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ وَلَا يَبِغَ أَحَدٌ عَلَى أَحَدٍ ."

24. İyâz b. Himâr *radıyallahu anh'den* rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* bir hutbesinde şöyle buyurdu: "Allah Teâlâ bana: Mütevâzi olun, kimse kimseye böbürlenmesin; kimse kimseye zulmetmesin, diye vahyetti."(Müslim, Cennet 64; Ebû Dâvûd, Edeb 40)

عَنِ النَّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ عَلَى الْمِنْبَرِ: " مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْقَلِيلَ، لَمْ يَشْكُرِ الْكَثِيرَ، وَمَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ، التَّحَدُّثُ بِنِعْمَةِ اللَّهِ شُكْرٌ، وَتَرْكُهَا كُفْرٌ ."

25. Nu'mân b. Beşir' *radıyallahu anh'in* rivayetine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* minberin üzerinde şöyle buyurmuştur: "Aza şükretmeyen çoğa şükretmez. İnsanlara teşekkür etmeyen Allah'a şükretmez. Allah'ın nimetini hatırlayıp onu anmak şükürdür. Nimeti anmamak ise nankörlüktür." (Tirmizi, Bir, 35; Ebu Davud, 11)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " قَارِبُوا وَسَدِّدُوا وَاعْلَمُوا، أَنَّهُ لَنْ يَنْجُوَ أَحَدٌ مِنْكُمْ بِعَمَلِهِ ،" ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَلَا أَنْتَ؟، قَالَ: " وَلَا أَنَا إِلَّا أَنْ يَتَعَمَّدَنِیَ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ ."

26. Ebû Hureyre *radıyallahu anh'dan* rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Siz itidali koruyun ve istikametten ayrılmayın. Biliniz ki, Sizden hiç kimse sırf ameli sayesinde kurtuluşa eremez." Oradakiler "Sen de mi Ey Allah'ın Resulü?" dediler. Allah Resulü: "Tabi ben de ama Allah rahmet ve lütfü ile beni kuşatmıştır." buyurdu. (Müslim, Sıfâtü'l-Münâfikîn, 17)

عن عائشة رضي الله عنها أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَقُومُ مِنَ اللَّيْلِ حَتَّى تَتَفَطَّرَ قَدَمَاهُ، فَقَالَتْ عَائِشَةُ: لِمَ تَصْنَعُ هَذَا يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ، قَالَ: " أَفَلَا أُحِبُّ أَنْ أَكُونَ عَبْدًا شَكُورًا " .

27. Hz. Aişe *radıyallahu anha*'dan rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* geceleri ayakları şişip dermansız kalana kadar ibadet ederdi. Hz. Aişe ona 'Ey Allah Resulü senin geçmiş ve gelecek günahların bağışlanmışken niçin bu kadar ibadet ediyorsun?' demiş, o da "Allah'a çok şükreden bir kul olmak istemeyeyim mi? buyurmuştur." (Buhârî, Tefsir, 48)

عن أبي هريرة رضي الله عنه النبي ﷺ قال: " إِنَّ الدِّينَ يُسْرٌ، وَلَنْ يُشَادَّ الدِّينَ أَحَدٌ إِلَّا غَلَبَهُ، فَسَدِّدُوا وَقَارِبُوا وَأَبْشِرُوا وَاسْتَعِينُوا بِالْغَدْوَةِ وَالرَّوْحَةِ وَشَيْءٍ مِنَ الدُّجَةِ " .

28. Ebû Hureyre *radıyallahu anh*'dan rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Şüphesiz bu din kolaylıktır. Kim bu dini zorlaştırırsa din ona galip gelir. O halde istikametten ayrılmayın, itidali koruyun, sevinin ve sabah, akşam ve gecenin bir bölümünde Allah'a ibadet edip O'ndan yardım dileyin." (Buhârî, İmân, 29)

عَنْ جَبْرِ بْنِ مُطْعِمٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: " لَيْسَ مِنَّا مَنْ دَعَا إِلَى عَصِيَّةٍ وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ قَاتَلَ عَلَى عَصِيَّةٍ وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ مَاتَ عَلَى عَصِيَّةٍ " .

29. Cübeyr b. Mut'im *radıyallahu anh*'dan rivayet edildiğine göre Resulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "Kabilecilğe ve ırkçılığa çağıran bizden değildir. Kabilecilik ve ırkçılık davası uğruna savaşıyan bizden değildir. Kabilecilik ve ırkçılık davası uğruna ölen bizden değildir." (Ebû Dâvûd, Edeb, 111-112)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " إِذَا ضُبِّعَتِ الْأَمَانَةُ، فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ "، قَالَ: كَيْفَ إِصَاعَتُهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: " إِذَا أُسْنِدَ الْأَمْرُ إِلَى غَيْرِ أَهْلِهِ فَانْتَظِرِ السَّاعَةَ " .

30. Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'dan rivayet edildiğine göre Resulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “Emanet zayi edildiği vakit kıyameti bekle.” Bedevi “Emanet nasıl zayi olur, ya Resûlallah?” diye sorunca Allah Resulü “İş, ehli olmayan kimseye verildiğinde kıyameti bekle.” buyurdu. (Buhârî, Rikâk, 35)

قَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: " مَنْ وَلِيَ مِنْ أَمْرِ الْمُسْلِمِينَ شَيْئًا، فَأَمَرَ عَلَيْهِمْ أَحَدًا مُحَابَاةً، فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ، لَا يَقْبَلُ اللَّهُ مِنْهُ صِرْفًا وَلَا عَدْلًا، حَتَّى يُدْخِلَهُ جَهَنَّمَ " .

31. Ebû Bekir *radıyallahu anh*'dan rivayet edildiğine göre Resulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Müslümanları yönetme işini üstlenen kişi, bir kimseyi liyakatine bakmadan, kayırarak göreve getirirse, Allah'ın laneti onun üzerindedir. Allah onun ne nafile ne de farz ibadetini kabul eder ve nihayet onu cehenneme sokar.” (İbn Hanbel, I, 7)

عن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: " مَا مِنْ عَبْدٍ يَمُوتُ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ حَيْرٌ، يَسْرُهُ أَنْ يَرْجَعَ إِلَى الدُّنْيَا، وَأَنَّ لَهُ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا، إِلَّا الشَّهِيدَ، لِمَا يَرَى مِنْ فَضْلِ الشَّهَادَةِ، فَإِنَّهُ يَسْرُهُ أَنْ يَرْجَعَ إِلَى الدُّنْيَا فَيُقْتَلَ مَرَّةً أُخْرَى "

32. Enes b. Mâlik *radıyallahu anh'dan* rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "Ölüp de Allah katında büyük bir mükâfata erişen hiçbir kulu -dünyadaki tüm nimetler kendisine verilse bile- dünyaya tekrar dönmek mutlu etmez. Fakat şehitler böyle değildir. Onlar şehadetin ne büyük bir ödül olduğunu bildiklerinden dünyaya dönüp tekrar öldürölmek onları mutlu eder." (Buhari, Cihad, 6)

عَنْ أَنَسِ بْنِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " أَنْصُرَ أَحَاكَ ظَالِمًا أَوْ مَظْلُومًا، فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولُ اللَّهِ، أَنْصُرُهُ إِذَا كَانَ مَظْلُومًا، أَفَرَأَيْتَ إِذَا كَانَ ظَالِمًا كَيْفَ أَنْصُرُهُ؟، قَالَ: تَحْجُزُهُ أَوْ تَمْنَعُهُ مِنَ الظُّلْمِ، فَإِنَّ ذَلِكَ نَصْرُهُ ."

33. Enes *radıyallahu anh'den* rivayet edildiğine göre, Resülullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "Din kardeşin zalim de mazlum da olsa ona yardım et." Bir adam: Ya Resülallah! Kardeşim mazlumsa ona yardım edeyim. Ama zalimse nasıl yardım edeyim, söyler misiniz? dedi. Hz. Peygamber: "Onu zulümnden alıkoyar, zulmüne engel olursun. Şüphesiz bu ona yardım etmektir" buyurdu. (Buhârî, Mezâlim 4; Tirmizî, Fiten 68)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ، شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَحَجِّ الْبَيْتِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ ".

34. İbn Ömer *radiyallahu anhumâ*'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "İslâm dini beş esas üzerine kurulmuştur: Allah'tan başka ilâh olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın kulu ve resulü olduğuna şahadet etmek, namaz kılmak, zekât vermek, hacca gitmek ve Ramazan orucunu tutmak." (Buhârî, İmân 1, 2; Müslim, İmân 19-22)

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " مَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الْأُتْرُجَةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا حُلْوٌ، وَمَثَلُ الْمُؤْمِنِ الَّذِي لَا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ التَّمْرَةِ لَا رِيحَ لَهَا وَطَعْمُهَا حُلْوٌ، وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الرَّبْحَانَةِ رِيحُهَا طَيِّبٌ وَطَعْمُهَا مُرٌّ، وَمَثَلُ الْمُنَافِقِ الَّذِي لَا يَقْرَأُ الْقُرْآنَ كَمَثَلِ الْحُنْظَلَةِ لَيْسَ لَهَا رِيحٌ وَطَعْمُهَا مُرٌّ ".

35. Ebû Mûsa el-Eş'arî *radiyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Kur'an okuyan mümin portakal gibidir: Kokusu hoş, tadı güzeldir. Kur'an okumayan mümin hurma gibidir: Kokusu yoktur, tadı ise güzeldir. Kur'an okuyan münâfik, fesleğen gibidir: Kokusu hoş fakat tadı acıdır. Kur'an okumayan münâfik, Ebûcehil karpuzu gibidir: Kokusu yoktur, tadı da acıdır." (Buhârî, Et'ime 30; Müslim, Müsâfirin 243)

عَنْ جَابِرِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " مَثَلُ الصَّلَاةِ الْخَمْسِ، كَمَثَلِ نَهْرٍ غَمْرٍ جَارٍ عَلَى بَابٍ أَحَدِكُمْ يَغْتَسِلُ مِنْهُ كُلَّ يَوْمٍ خَمْسَ مَرَّاتٍ "

36. Câbir *radiyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Beş vakit namaz, sizden birinin kapısı önünden akıp giden ve her gün içinde beş defa yıkandığı coşkun bir ırmak gibidir." (Müslim, Mesâcid, 284)

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَلَامٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَفْشُوا السَّلَامَ، وَأَطْعِمُوا الطَّعَامَ، وَصَلُّوا الْأَرْحَامَ، وَصَلُّوا بِاللَّيْلِ وَالنَّاسُ نِيَامٌ، تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ "

37. Abdullah b. Selâm *radiyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre: Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Ey insanlar! Selâmı yayınız, yemek yediriniz, akrabalarınızla alâkanızı ve onlara yardımınızı devam ettiriniz. İnsanlar uyurken siz namaz kılınız. Bu sayede selâmetle cennete girersiniz." (Tirmizî, Kıyâmet 42; İbn Mâce, İkâmet 174)

عَنْ عَدِيِّ بْنِ حَاتِمٍ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: " اتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ، فَمَنْ لَمْ يَجِدْ، فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ "

38. Adîy b. Hâtim *radiyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: "Yarım hurma vermek suretiyle de olsa kendinizi cehennem ateşinden koruyunuz. O kadarını da bulamayanlar, güzel bir sözle olsun kendilerini

korusunlar.” (Buhâri, Edeb 34, Zekât 10; Müslim, Zekât 66-70)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: " السَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ، قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ، قَرِيبٌ مِنَ النَّاسِ، بَعِيدٌ مِنَ النَّارِ، وَالْبَخِيلُ بَعِيدٌ مِنَ اللَّهِ، بَعِيدٌ مِنَ الْجَنَّةِ، بَعِيدٌ مِنَ النَّاسِ، قَرِيبٌ مِنَ النَّارِ ."

39. Ebu Hureyre *radiyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “Cömert, Allah'a yakın, cennete yakın, insanlara yakın, ama cehennemden uzaktır. Cimri ise Allah'tan uzak, cennetten uzak, insanlardan uzak, ama cehenneme yakındır.” (Tirmizî, Birr, 40)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: " مَا مِنْ يَوْمٍ يُصْبِحُ الْعِبَادُ فِيهِ إِلَّا مَلَكَانِ يَنْزِلَانِ فَيَقُولُ أَحَدُهُمَا: اللَّهُمَّ أَعْطِ مُنْفِقًا خَلْفًا، وَيَقُولُ الْآخَرُ: اللَّهُمَّ أَعْطِ مُسْكًا تَلْفًا ."

40. Ebû Hüreyre *radiyallahu anh*'den rivayet edildiğine göre Nebi *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “Kulların sabahına eriştikleri her gün iki melek yeryüzüne iner. Biri, ‘Rabbim, iyilik yolunda malını harcayanın harcadığı malının yerine yenisini koy’; diğeri ise ‘Rabbim, cimriliğinden, iyilik yolunda harcamadan malını elinde tutanın malını yok et’ diye dua eder.” (Buhâri, Zekât 27; Müslim, Zekât 57)

